

ÖLAND

Forskning på öländsk koskit

Skogsby 17 augusti 2016, uppdaterad 18 augusti 2016

I dyngan efter nötkreatur frodas dyngbaggarna. De finns i större utsträckning på Öland än någon annanstans och av våra svenska arter finns några bara här.

MARIA WIELL**f** **🐦** **AA****Artikeln publicerades 17 augusti 2016.****ERBJUDANDE**

Fri tillgång till allt på olandsbladet.se. Endast 1 krona första månaden.

I vanlig öländsk koskit finns det gott om levande varelser. Det vet de italienska forskarna Irene Piccini och Beatrice Nervo. Under en månad är de på Station Linné för att undersöka dyngbaggarna, hur de lever, vilken inverkan de har på miljön och i vilka skilda naturmiljöer de finns. I samarbete med några lantbrukare sätter de ut fällor på olika platser för att samla in baggarna.

– Det blir en aha-upplevelse för bönderna som vi samarbetar med, när de får se hur många dyngbaggarna det finns i en enda komocka, säger Tomas Roslin på Station Linné.

Mattias Forshage är en av handledarna för Irene och Beatrice.

– Dyngbaggarna är beroende av klimatet och då har Öland bättre förutsättningar än många andra platser med sol, värme och lite nederbörd. Andra förutsättningar för att de skall finnas är att det finns småskaligt jordbruk på varierat bete och att det är mycket sandjord.

Elisabeth Nilsson i Skarpa Alby är en av de bönder som samarbetar med de italienska forskarna.

– De kom när jag tog hem korna en dag och frågade om de fick sätta ut fällor i en av våra hagar och självklart sa vi ja till det. Det enda vi behöver göra att hålla fritt från djur i just den hagen under tiden som studien pågår.

Elisabeth tycker att det är hemskt när så många gårdar läggs ner och det blir allt större enheter. Då försvinner förutsättningarna för dyngbaggarna eftersom de kräver lantbruk där djuren betar på marker av varierande slag.

Tidigare har det funnits 80 arter dyngbaggar i Sverige, i dag är ungefär hälften av dem hotade. Flest arter finns det i sydöstra Sverige. Den främsta orsaken till nedgången är att lantbruket förändras.

Irene Piccini och Beatrice Nervo har även studerat dyngbaggarna i Italien och konstaterar att det delvis är skilda arter i de olika länderna, men att mycket också är lika. Ett exempel är den stora månhornsbaggen som finns både i Italien och på Öland, men som saknas på de flesta andra håll i Sverige.

Varför är dyngbaggarna viktiga?

– De bryter ner dyngan och minskar utsläppet av metangas. De största baggarna bidrar genom att gräva ner dyngan i marken, de mindre genom att gräva gångar och därmed kan syre komma in i dyngan vilket bidrar till att bildandet av metangas minskar.

Studierna på Öland ska leda fram till kunskap om vilka som är de bästa förutsättningarna för dyngbaggarnas liv. En sak som man vet är att det är viktigt att värna om varierande betesmarker, vilket ofta är lättare för det småskaliga jordbruket.

På Öland finns det riktigt sällsynta arter av baggen. Den sällsynta fyrfläckiga dyngbaggen har man hittat på en enda plats på Öland, i en liten hage i Strandskogen. Däremot har köldyngbaggen bara en enda förekomst i hela Sverige – och den är just på Öland.

FAKTA

Dyngbaggar

Vuxna dyngbaggar kan bara äta flytande föda och behöver därför färsk spillning. Larverna har kraftigare käkar och klarar av att äta växtdelar och torrare delar av gödseln. Baggarna bryter ner spillningen från betesdjuren.

